

9. การควบคุมภายในและรายการระหว่างกัน

9.1 การควบคุมภายใน

บริษัทฯ ให้ความสำคัญต่อระบบการควบคุมภายในซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการป้องกันและบริหารจัดการความเสี่ยงหรือความเสียหายต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับบริษัทฯ ในครั้งนี้ บริษัทฯ ได้นำมาตรฐานสากลคือ COSO Internal Control Framework (The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) และแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์กำหนด มาประยุกต์ใช้เป็นกรอบและแนวทางปฏิบัติด้านการควบคุมภายในของบริษัทฯ เพื่อให้บริษัทฯ บรรลุวัตถุประสงค์ทั้งในด้านความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงินและการปฏิบัติตามกฎหมาย ภาวะเทียบ ตลอดจนนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของบริษัทฯ

9.1.1 รายละเอียดการประเมินระบบการควบคุมภายใน

การประเมินระบบการควบคุมภายใน

การประเมินระบบการควบคุมภายใน มีรายละเอียดดังนี้

(1) การทดสอบการควบคุมภายในในการจัดทำรายงานทางการเงินของฝ่ายบริหารของบริษัทฯ การทดสอบถูกจัดทำขึ้นในปี 2566 และไม่พบข้อบกพร่องในการควบคุมภายในที่เป็นสาระสำคัญที่อาจส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อรายงานทางการเงิน โดยผลการทดสอบดังกล่าว ได้มีการสรุปและรายงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

(2) การดำเนินงานของหน่วยงานตรวจสอบภายในซึ่งตรวจสอบขั้นตอนการดำเนินธุรกิจของบริษัทฯ ตามแผนการตรวจสอบบนฐานความเสี่ยง (Risk-based) ที่ได้รับการอนุมัติ โดยรายงานจุดอ่อนในการควบคุมภายใน และให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขจุดอ่อนเหล่านั้น โดยหน่วยงานตรวจสอบภายในจะรายงานผลการตรวจสอบโดยตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ ติดตามการดำเนินการแก้ไขกับฝ่ายบริหาร และจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการดังกล่าวให้กับคณะกรรมการตรวจสอบเป็นประจำอย่างน้อยไตรมาสละหนึ่งครั้ง

(3) การทบทวนประเด็นในการควบคุมภายในที่ตรวจพบโดยผู้สอบบัญชีของบริษัทฯ

- ผู้สอบบัญชีของบริษัทฯ ได้ทบทวนและประเมินการควบคุมทางการเงินบัญชีของบริษัทฯ และบริษัทย่อย และไม่พบข้อบกพร่องที่เป็นสาระสำคัญที่อาจส่งผลกระทบต่อความเห็นของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับงบการเงินของทรูและบริษัทย่อย สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2566

- คณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทฯ มีความเห็นสอดคล้องกับความเห็นของผู้สอบบัญชีว่า ระบบการควบคุมภายในของทรูมีความเพียงพอและเหมาะสมต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัทฯ และสามารถป้องกันทรัพย์สินของบริษัทฯ จากการนำไปใช้โดยมิชอบหรือโดยไม่มีอำนาจของฝ่ายบริหาร

9.1.2 แนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในของบริษัทฯ ตามกรอบของ COSO Internal Control Framework

บริษัทฯ มีแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในของบริษัทฯ ตามกรอบของ COSO Internal Control Framework ซึ่งประกอบไปด้วยประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

คณะกรรมการบริษัทสนับสนุนวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งเน้นความซื่อตรงและจริยธรรมในการดำเนินงาน พร้อมทั้งกำกับดูแลการดำเนินธุรกิจของบริษัทฯ ให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์กร ตลอดจนมีสภาพแวดล้อมของการควบคุมภายในที่ดีและเหมาะสม ดังนี้

- คณะกรรมการบริษัทได้กำหนดนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดีข้อกำหนดเกี่ยวกับจรรยาภิบาล (Code of Conduct) และมาตรการต่อต้านการคอร์รัปชั่นที่เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อเป็นแนวทางสำหรับกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อตรงและมีจริยธรรม โดยมอบหมายให้ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ ทำการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ข้อกำหนดดังกล่าวแก่ผู้บริหารและพนักงานทุกคนอย่างสม่ำเสมอผ่านหลักสูตรอบรมภายในและกิจกรรมต่างๆ
- คณะกรรมการบริษัทมีความเป็นอิสระจากฝ่ายบริหารและทำหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินธุรกิจโดยรวมและกำกับดูแลให้มีการกำหนดเป้าหมายกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจที่ชัดเจนและวัดผลได้สำหรับใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนธุรกิจและแผนปฏิบัติงาน รวมทั้งติดตามผลการดำเนินงานของบริษัทฯ อย่างสม่ำเสมอ

บริษัทฯ มีการจัดโครงสร้างองค์กรที่เอื้ออำนวยต่อการบริหารงานของฝ่ายบริหาร และการปฏิบัติงานของพนักงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันมีการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ เช่น มีการแบ่งแยกหน้าที่ในส่วนงานที่สำคัญเพื่อให้เกิดการถ่วงดุลระหว่างกัน (Check and Balance) บุคลากรทุกคนมีความรับผิดชอบต่อการ ควบคุมภายใน มีการกำหนดสายการรายงานที่ชัดเจน มีการกำหนด มอบหมาย และจำกัดอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบอย่างเหมาะสมตาม โครงสร้างองค์กรรวมถึงมีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินธุรกิจที่ชัดเจนและเหมาะสม โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของเป้าหมายที่กำหนด และจัดให้มีการสื่อสารเป้าหมายดังกล่าวไปยังพนักงาน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของพนักงาน

บริษัทฯ ยึดมั่นในการสร้างธุรกิจที่ยั่งยืนและวัฒนธรรมองค์กรที่แข็งแกร่ง โดยมี “จรรยาภิบาล” (Code of Conduct) เป็นมาตรฐานทางจริยธรรมที่ใช้ในการทำงาน ซึ่งครอบคลุมข้อกำหนดห้ามกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของบริษัทฯ ปฏิบัติตนในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์กับบริษัทฯ แนวทางการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสียต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร การปฏิบัติต่อพนักงาน ลูกค้า คู่ค้า คู่แข่งและหน่วยงานราชการ รวมถึงข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ทรัพย์สิน การควบคุมภายใน บัญชี การรายงานและการเปิดเผยข้อมูล การบริหารข้อมูลสารสนเทศและการปกป้องข้อมูลส่วนบุคคล พนักงาน

สามารถปรึกษาหรือแจ้งเหตุการณ์ฝ่าฝืนหลักในการปฏิบัติต่อฝ่ายกำกับดูแลและจริยธรรมองค์กร (Ethics and Compliance Department) โดยตรง ทั้งนี้ การกำหนดนโยบายและจัดให้มีหลักในการปฏิบัติดังกล่าวอยู่บนพื้นฐานที่คำนึงถึงความเป็นธรรมต่อผู้มีส่วนได้เสีย และ เพื่อประโยชน์ของบริษัทฯ ในระยะยาว

(2) การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

บริษัทฯ จัดให้มีการระบุและประเมินความเสี่ยง เพื่อเป็นฐานในการบริหารจัดการกับความเสี่งนี้ต่อไปโดยความเสี่ยงถูกกำหนดจากเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อกระบวนการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของบริษัทฯ โดยพิจารณาผลกระทบที่อาจเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก

การระบุและประเมินความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารความเสี่ยงของบริษัทฯ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อระบุ วิเคราะห์ และประเมิน โดยมีการจัดการความเสี่ยงที่ได้คาดการณ์ไว้ในเชิงรุก มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของบริษัทฯ บริษัทฯ ถือพันธกิจในการปฏิบัติตามหลักบรรษัทภิบาล และส่วนหนึ่งของหลักบรรษัทภิบาล คือ การนำวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงมาใช้ในบริษัทฯ ทั้งนี้เพื่อ

- ให้มั่นใจว่าบริษัทฯ จะบรรลุเป้าหมายขององค์กรที่ตั้งไว้
- ปกป้องผลประโยชน์ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
- เพิ่มความตระหนักถึงความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ
- ปกป้องภาพลักษณ์และชื่อเสียงของบริษัทฯ
- ให้มั่นใจว่าคณะกรรมการบริหารมีหน้าที่วางแผนยุทธศาสตร์ของบริษัทฯ พร้อมทั้งสร้างคุณค่าและควบคุมดูแลผลประกอบการขององค์กร
- ให้มั่นใจว่ากระบวนการและการควบคุมมีความเหมาะสมและเพียงพอ
- ส่งเสริมความรับผิดชอบของบริษัทฯ ต่อสังคม
- พัฒนาและปกป้ององค์กรอย่างต่อเนื่องจากสิ่งคุกคามที่อาจเกิดขึ้น

บริษัทฯ ได้กำหนดนโยบายและระเบียบวิธีการปฏิบัติงานการบริหารความเสี่ยง รวมทั้งได้ทบทวนนโยบายและระเบียบวิธีการปฏิบัติงานดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ บริษัทฯ ประยุกต์การบริหารความเสี่ยงตามแนวทางของมาตรฐาน ISO 31000 และ COSO 2017 Enterprise Risk Management โดยบริษัทฯ จะต้องระบุ วิเคราะห์ และประเมิน โดยจัดการความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อจุดมุ่งหมายและเป้าหมายของบริษัทฯ

พนักงานทุกคนมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดการความเสี่ยงที่อยู่ในขอบเขตงานที่แต่ละคนรับผิดชอบและผู้บริหารสายงานมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลให้แน่ใจว่ามีการจัดการความเสี่ยงที่มีอยู่ในกระบวนการทางกลยุทธ์และกระบวนการทางธุรกิจ ในขณะที่ฝ่ายบริหารมีหน้าที่ประเมินความเสี่ยงของบริษัทฯ อย่างสม่ำเสมอ โดยเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงและบริหารจัดการความเสี่ยงที่สำคัญของบริษัทฯ ทั้งนี้ ฝ่ายบริหารจะรายงานความเสี่ยงที่สำคัญดังกล่าวต่อคณะกรรมการบริษัท

(3) การควบคุมการปฏิบัติงาน (Control Activities)

บริษัทฯ ได้มีการกำหนดมาตรการควบคุมที่ช่วยลดความเสี่ยงที่จะทำให้องค์กรไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่บริษัทฯ กำหนดไว้ ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยคำนึงถึงลักษณะงาน ความซับซ้อน รวมถึงสภาพแวดล้อมและลักษณะเฉพาะของบริษัทฯ โดยบริษัทฯ มีการจัดทำนโยบายและระเบียบวิธีการปฏิบัติงานสำหรับการบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ รวมถึงการทำธุรกรรมด้านการเงิน การจัดซื้อ จัดจ้าง และการบริหารทั่วไปอย่างเหมาะสมเป็นลายลักษณ์อักษรและมีการทบทวนอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงบริษัทฯ ได้มีการกำหนดการควบคุมแบบอัตโนมัติ (Automate) ในระบบงานที่สำคัญมีการกำหนดการควบคุมของระบบสารสนเทศไว้อย่างเหมาะสมและมีการจัดการความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศซึ่งบริษัทยึดแนวปฏิบัติตามมาตรฐานสากล ISO/IEC 27001 นอกจากนี้ บริษัทฯ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่และวงเงินอนุมัติของฝ่ายบริหารแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจนและเหมาะสมตามนโยบายการมอบอำนาจ (Delegation of Authority Policy) ซึ่งได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัทรวมทั้งการจัดให้มีการแบ่งแยกหน้าที่ที่เหมาะสม เช่น แบ่งแยกหน้าที่ในการอนุมัติหน้าที่ในการบันทึกรายการบัญชีและข้อมูลหน้าที่ในการดูแลจัดเก็บทรัพย์สินออกจากกันเพื่อเป็นการตรวจสอบซึ่งกันและกัน

ทั้งนี้ บริษัทฯ มีมาตรการที่รัดกุมในการติดตามดูแลการทำธุรกรรมต่าง ๆ กับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ กรรมการ ผู้บริหาร หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว เพื่อให้มั่นใจว่าการทำธุรกรรมนั้น ๆ ดำเนินการตามระเบียบวิธีการปฏิบัติงานและผ่านขั้นตอนการอนุมัติที่กำหนด เพื่อป้องกันมิให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์และโดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของบริษัทฯ เป็นสำคัญ

(4) ระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูล (Information & Communication)

บริษัทฯ ให้ความสำคัญต่อระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูล เพื่อให้การสื่อสารข้อมูลเป็นไปอย่างถูกต้องและเพียงพอต่อการตัดสินใจของคณะกรรมการบริษัท ผู้บริหาร ผู้ถือหุ้น และ ผู้ที่เกี่ยวข้อง และมีการจัดทำหนังสือเชิญประชุมพร้อมเอกสารประกอบการประชุม รวมทั้งรายงานการประชุมคณะกรรมการบริษัท และรายงานการประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทและผู้ถือหุ้น (แล้วแต่กรณี) เพื่อพิจารณาก่อนการประชุมภายในระยะเวลาที่เหมาะสมและตามที่กฎหมายกำหนด

บริษัทฯ มีกระบวนการและช่องทางการสื่อสารข้อมูลภายในที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถสื่อสารถึงพนักงานทุกคนทั่วทั้งองค์กร

บริษัทฯ มีช่องทางในการแจ้งเบาะแสหรือข้อร้องเรียนการกระทำผิดกฎหมาย หรือพฤติกรรมน่าสงสัยที่อาจส่งถึงการทุจริตคอร์รัปชัน หรือประพฤติมิชอบของบุคคลในองค์กร สำหรับพนักงานและผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม โดยจะได้รับการเก็บรักษาไว้เป็นความลับ

(5) ระบบการติดตาม (Monitoring Activities)

บริษัทฯ มีกระบวนการที่ชัดเจนในการติดตามระบบการควบคุมภายในและประเมินความเพียงพอของระบบการควบคุมภายใน รวมถึงรายงานข้อผิดพลาดและจุดอ่อนในการควบคุมภายในที่สำคัญ พร้อมทั้งรายละเอียดในการดำเนินการแก้ไข ซึ่งฝ่ายบริหารจัดการให้มีการติดตามอย่างต่อเนื่อง (Ongoing Monitoring) และทำการประเมินเป็นระยะ (Periodic Evaluation) เพื่อให้มั่นใจได้ว่าบริษัทฯ มีระบบการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

บริษัทฯ มีกระบวนการในการควบคุมดูแลการปฏิบัติตามจริยธรรมธุรกิจ และข้อกำหนดห้ามฝ่ายบริหารและพนักงานปฏิบัติตนในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์

นอกจากนี้ ฝ่ายบริหารมีหน้าที่รายงานให้คณะกรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการบริษัททราบถึงกรณีที่มีหรือสงสัยว่ามีการฉ้อโกง การกระทำผิดกฎหมาย หรือการประพฤติดังกล่าวที่อาจส่งผลกระทบต่ออย่างร้ายแรงต่อชื่อเสียงและสถานะทางการเงินของบริษัทฯ อย่างมีนัยสำคัญ

9.1.3 ความเห็นของคณะกรรมการบริษัทเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในของบริษัทฯ

ในการประชุมคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 1/2567 เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2567 โดยมีกรรมการอิสระทั้ง 4 ท่าน เข้าร่วมประชุมด้วยคณะกรรมการบริษัทรับทราบความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยงของบริษัทฯ สำหรับปี 2566 และอนุมัติ “แบบประเมินความเพียงพอของการควบคุมภายใน ประจำปี 2566” โดยเห็นว่าคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทฯ มีความเห็นสอดคล้องกับความเห็นของผู้สอบบัญชีว่าระบบการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยงของบริษัทฯ และบริษัทย่อย มีความเพียงพอและเหมาะสมต่อการดำเนินธุรกิจ มีบุคลากรที่เพียงพอต่อการดำเนินการตามระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีระบบการติดตามควบคุมดูแลการดำเนินงานให้สามารถป้องกันทรัพย์สินของบริษัทฯ และบริษัทย่อย จากการนำไปใช้โดยมิชอบหรือโดยไม่มีอำนาจของฝ่ายบริหาร รวมถึงการทำธุรกรรมกับบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งและบุคคลที่เกี่ยวข้องกันอย่างเพียงพอแล้ว ทั้งนี้ รายงานของคณะกรรมการตรวจสอบปรากฏตามเอกสารแนบ 6

9.1.4 การตรวจสอบภายใน

หน่วยงานตรวจสอบภายในมีพันธกิจในการปฏิบัติงานให้ความเชื่อมั่นและการให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรมและเป็นอิสระ เพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการดำเนินงานของบริษัทฯ การตรวจสอบภายในช่วยให้บริษัทฯ บรรลุเป้าหมาย ด้วยการประเมินและปรับปรุงประสิทธิผลของกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแลอย่างเป็นระบบ และเป็นระเบียบ

หน่วยงานตรวจสอบภายในมีความเป็นอิสระจากฝ่ายจัดการ โดยรายงานตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ ในด้านการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน วัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานตรวจสอบภายใน รวมถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนในกฎบัตร

ของหน่วยงานตรวจสอบภายในหน่วยงานตรวจสอบภายในยึดมั่นในแนวทางการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในตามมาตรฐานสากลของการปฏิบัติงานวิชาชีพตรวจสอบภายใน และของสมาคมผู้ตรวจสอบและควบคุมระบบสารสนเทศ ระเบียบวิธีการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของบริษัทฯ

หน่วยงานตรวจสอบภายในจัดทำแผนการตรวจสอบภายในประจำปีที่มีความยืดหยุ่น โดยประเมินจากทิศทางกลยุทธ์ทางธุรกิจและความเสี่ยงที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของบริษัทฯ รวมถึงข้อกังวลของผู้บริหาร ทั้งนี้แผนการตรวจสอบภายในประจำปีจะได้รับการสอบทาน และอนุมัติจากคณะกรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการบริษัท นอกเหนือจากการปฏิบัติงานตามแผนการตรวจสอบที่ได้รับอนุมัติแล้วนั้น หน่วยงานตรวจสอบภายในยังปฏิบัติงานพิเศษอื่นตามการร้องขอของผู้บริหารและคณะกรรมการตรวจสอบตามความเหมาะสม

อนึ่ง ตามแผนการตรวจสอบภายในประจำปีนั้น หน่วยงานตรวจสอบภายในจะพิจารณาและทบทวนความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นสอบทานความเพียงพอและควมมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในและรายงานจุดบกพร่องของการควบคุมภายในที่เป็นสาระสำคัญการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบและแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานต่อผู้บริหาร โดยหน่วยงานตรวจสอบภายในมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่องเพื่อให้มั่นใจว่าผู้บริหารได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของหน่วยงานตรวจสอบภายในรวมถึงผู้ตรวจสอบภายในคนอื่น ๆ ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจสอบจะได้รับรายงานผลการตรวจสอบ รวมถึงความคืบหน้าในการดำเนินการแก้ไขปรับปรุงของผู้บริหาร และความคืบหน้าของการปฏิบัติงานของหน่วยงานตรวจสอบภายในเป็นประจำ

อนึ่ง เพื่อให้แน่ใจว่าหน่วยงานตรวจสอบภายในมีคุณภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานสากลของการปฏิบัติงานวิชาชีพตรวจสอบภายในและปฏิบัติงานตามกฎบัตรของหน่วยงานตรวจสอบภายใน หน่วยงานตรวจสอบภายในได้จัดให้มีการประเมินคุณภาพด้านการตรวจสอบภายในเป็นประจำ และรายงานผลการประเมินให้แก่คณะกรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการบริษัททราบ

9.1.5 หัวหน้างานตรวจสอบภายใน

นางสาววรรษญา ชื่นพิทยธร ได้รับแต่งตั้งเป็นหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในของบริษัทฯ ซึ่งมีคุณสมบัติ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และได้เข้ารับการอบรมที่เหมาะสมเพียงพอต่อการเป็นผู้ควบคุมการปฏิบัติงานดังกล่าว

ทั้งนี้การแต่งตั้ง ถอดถอน และโยกย้ายผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน จะต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการตรวจสอบ

9.2 รายการระหว่างกัน

รายการระหว่างกันของกลุ่มทรู สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2566 อ้างอิงตามข้อมูลทางการเงินรวม ของงวดดังกล่าว สามารถสรุปได้ดังนี้

ชื่อบริษัท	ลักษณะความสัมพันธ์	ลักษณะรายการ	สำหรับงวดวันที่ 31 ธันวาคม 2566 (ล้านบาท)	ความสมเหตุสมผล และความจำเป็นของรายการระหว่างกัน
1. กลุ่มบริษัท เครือเจริญโภคภัณฑ์ (CPG)	กลุ่มบริษัท CPG เป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ของบริษัทฯ กลุ่มบริษัท CPG ถือหุ้นรวมเท่ากับสัดส่วนร้อยละ 20.95 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายแล้วทั้งหมดของบริษัทฯ (อ้างอิงตามรายชื่อผู้ถือหุ้น ณ วันที่ 27 มีนาคม 2566)	- รายได้จากการขายโทรศัพท์มือถือและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง	7,885.42	- กลุ่มทรูได้เข้าทำสัญญาขายโทรศัพท์มือถือและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มบริษัท CPG เป็นการดำเนินงานตามปกติธุรกิจที่มีราคาและผลตอบแทนที่เป็นทางการค้าปกติตามราคาของกลุ่มบริษัทฯ ให้บริการลูกค้าทั่วไป
		- รายได้ค่าเช่าและค่าบริการอื่นที่เกี่ยวข้อง	219.33	- กลุ่มทรูได้เข้าทำสัญญาเช่าและค่าบริการอื่นที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มบริษัท CPG เป็นการดำเนินงานตามปกติธุรกิจที่มีราคาและผลตอบแทนที่เป็นทางการค้าปกติตามราคาของบริษัทฯ ให้บริการลูกค้าทั่วไป
		- รายได้ค่าคอมมิชชั่นและให้บริการอื่น	137.70	- กลุ่มทรูได้เข้าทำสัญญาค่าคอมมิชชั่นและให้บริการอื่นกับกลุ่มบริษัท CPG เป็นการดำเนินงานตามปกติธุรกิจที่มีราคาและผลตอบแทนที่เป็นทางการค้าปกติตามราคาของกลุ่มบริษัทฯ ให้บริการลูกค้าทั่วไป
		- รายได้รับเงินสนับสนุนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ	199.72	- กลุ่มทรูได้เข้าทำสัญญาสนับสนุนร่วมกิจกรรมกับกลุ่มบริษัท CPG เป็นการดำเนินงานตามปกติธุรกิจที่มีราคาและผลตอบแทนที่เป็นทางการค้าปกติตามราคาของกลุ่มบริษัทฯ ให้บริการลูกค้าทั่วไป
		- รายได้ให้บริการสื่อสารข้อมูลความเร็วสูง	589.53	- กลุ่มทรูได้เข้าทำสัญญาบริการสื่อสารข้อมูลความเร็วสูงกับกลุ่มบริษัท CPG เป็นการดำเนินงานตามปกติธุรกิจที่มีราคาและผลตอบแทนที่เป็นทางการค้าปกติตามราคาของบริษัทฯ ให้บริการลูกค้าทั่วไป
		- ให้บริการโทรศัพท์มือถือ	1,458.95	- กลุ่มทรูได้เข้าทำสัญญาให้บริการโทรศัพท์มือถือกับกลุ่มบริษัท CPG เป็นการดำเนินงานตามปกติธุรกิจที่มีราคาและผลตอบแทนที่เป็นทางการค้าปกติตามราคาของบริษัทฯ ให้บริการลูกค้าทั่วไป

ชื่อบริษัท	ลักษณะความสัมพันธ์	ลักษณะรายการ	สำหรับงวดวันที่ 31 ธันวาคม 2566 (ล้านบาท)	ความสมเหตุสมผล และความจำเป็นของรายการระหว่างกัน
		- รายได้ให้บริการอื่น	445.55	- กลุ่มทรูได้เข้าทำสัญญาบริการกับกลุ่มบริษัท CPG เป็นการดำเนินงานตามปกติธุรกิจที่มีราคาและผลตอบแทนที่เป็นทางการค้าปกติตามราคาของบริษัทฯ ให้บริการลูกค้าทั่วไป
		- จ่ายค่าเช่าอาคารสำนักงานและบริการอื่นที่เกี่ยวข้อง	1,218.08	- กลุ่มทรูได้เข้าทำสัญญาเช่าอาคารสำนักงานและบริการอื่นที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มบริษัท CPG เป็นการดำเนินงานตามปกติธุรกิจภายใต้เงื่อนไขการค้าทั่วไปโดยมีอัตราค่าเช่าอยู่ในอัตราระหว่าง 200-220 บาทต่อตารางเมตรต่อเดือน และอัตราค่าบริการอยู่ระหว่าง 220-520 บาทต่อตารางเมตรต่อเดือน ซึ่งสัญญาเช่าอาคารสำนักงานมีอายุปีต่อปี และมีสิทธิจะต่ออายุสัญญาเช่า
		- จ่ายค่าบริหารจัดการสำนักงาน	42.59	- กลุ่มทรูได้เข้าทำสัญญาบริหารจัดการสำนักงานกับกลุ่มบริษัท CPG เป็นการดำเนินงานตามปกติธุรกิจที่มีราคาและผลตอบแทนที่เป็นทางการค้าปกติ
		- จ่ายค่าบริการเช่ารถยนต์และบริการอื่นที่เกี่ยวข้อง	109.91	กลุ่มทรูได้เข้าทำสัญญาเช่ารถยนต์และบริการอื่นที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มบริษัท CPG เป็นการดำเนินงานตามปกติธุรกิจภายใต้เงื่อนไขการค้าทั่วไปที่มีสัญญาที่ได้ตกลงกันตามราคาเฉลี่ย 15,000 บาทต่อคันต่อเดือน ซึ่งสัญญาให้เช่ายานพาหนะมีอายุสัญญา 3 ปี
		- จ่ายค่าอบรม	50.95	- กลุ่มทรูได้เข้าทำสัญญาอบรมกับกลุ่มบริษัท CPG เป็นการดำเนินงานตามปกติธุรกิจที่มีราคาและผลตอบแทนที่เป็นทางการค้าปกติ
		- ค่าคอมมิชชั่นจากการขายบัตรเครดิตเสริมเงินและอื่น ๆ	933.21	- กลุ่มทรูได้เข้าทำสัญญาค่าคอมมิชชั่นจากการขายบัตรเครดิตเสริมเงินกับกลุ่มบริษัท CPG เป็นการดำเนินงานตามปกติธุรกิจที่มีราคาและผลตอบแทนที่เป็นทางการค้าปกติ
		- จ่ายค่าบริการรับชำระ	485.81	- กลุ่มทรูได้เข้าทำสัญญาบริการรับชำระกับกลุ่มบริษัท CPG เป็นการดำเนินงานตามปกติธุรกิจที่มีราคาและผลตอบแทนที่เป็นทางการค้าปกติ

ชื่อบริษัท	ลักษณะความสัมพันธ์	ลักษณะรายการ	สำหรับงวดวันที่ 31 ธันวาคม 2566 (ล้านบาท)	ความสมเหตุสมผล และความจำเป็นของรายการระหว่างกัน
		- ค่าโฆษณาและ ประชาสัมพันธ์	261.73	- กลุ่มทรู ได้เข้าทำสัญญาโฆษณาและประชาสัมพันธ์กับกลุ่มบริษัท CPG เป็นการดำเนินงานตามปกติธุรกิจที่มีราคาและผลตอบแทนที่เป็นทางการค้าปกติ
		- ค่าติดตั้งอุปกรณ์และ บริการอื่นที่เกี่ยวข้อง	64.00	- กลุ่มทรู ได้เข้าทำสัญญาติดตั้งอุปกรณ์และบริการอื่นที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มบริษัท CPG เป็นการดำเนินงานตามปกติธุรกิจที่มีราคาและผลตอบแทนที่เป็นทางการค้าปกติ
		- จ่ายค่าซ่อมแซมบำรุงรักษา โครงข่าย	1,786.14	- กลุ่มทรู ได้เข้าทำสัญญาซ่อมแซมบำรุงรักษาโครงข่ายกับกลุ่มบริษัท CPG เป็นการดำเนินงานตามปกติธุรกิจที่มีราคาและผลตอบแทนที่เป็นทางการค้าปกติ
		- จ่ายค่าบริการเซิร์ฟเวอร์ อินเทอร์เน็ต	1,087.91	- กลุ่มทรู ได้เข้าทำสัญญาบริการเซิร์ฟเวอร์อินเทอร์เน็ตกับกลุ่มบริษัท CPG เป็นการดำเนินงานตามปกติธุรกิจที่มีราคาและผลตอบแทนที่เป็นทางการค้าปกติ
		- ค่าบริการ Outsource	35.48	- กลุ่มทรู ได้เข้าทำสัญญาบริการ Outsource กับกลุ่มบริษัท CPG เป็นการดำเนินงานตามปกติธุรกิจที่มีราคาและผลตอบแทนที่เป็นทางการค้าปกติ
		- รายจ่ายค่าบริการคลังสินค้า และโลจิสติกส์	98.49	- กลุ่มทรู ได้เข้าทำสัญญาบริการคลังสินค้าและโลจิสติกส์กับกลุ่มบริษัท CPG เป็นการดำเนินงานตามปกติธุรกิจที่มีราคาและผลตอบแทนที่เป็นทางการค้าปกติ
		- จ่ายค่าคอมมิชชั่น	1,265.51	- กลุ่มทรู ได้เข้าทำสัญญาค่าคอมมิชชั่นกับกลุ่มบริษัท CPG เป็นการดำเนินงานตามปกติธุรกิจที่มีราคาและผลตอบแทนที่เป็นทางการค้าปกติ
		- ค่าบริการเกี่ยวกับโครงข่าย	500.07	- กลุ่มทรู ได้เข้าทำสัญญาบริการเกี่ยวกับโครงข่ายกับกลุ่มบริษัท CPG เป็นการดำเนินงานตามปกติธุรกิจที่มีราคาและผลตอบแทนที่เป็นทางการค้าปกติ

ชื่อบริษัท	ลักษณะความสัมพันธ์	ลักษณะรายการ	สำหรับงวดวันที่ 31 ธันวาคม 2566 (ล้านบาท)	ความสมเหตุสมผล และความจำเป็นของรายการระหว่างกัน
		- ค่า IOT	34.02	- กลุ่มทรูได้เข้าทำสัญญา IOT กับกลุ่มบริษัท CPG เป็นการดำเนินงานตามปกติธุรกิจที่มีราคาและผลตอบแทนที่เป็นทางการค้าปกติ
		- ค่าโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปและค่าซ่อมแซมรักษาระบบ	290.12	- กลุ่มทรูได้เข้าทำสัญญาบริการโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปและค่าซ่อมแซมรักษาระบบกับกลุ่มบริษัท CPG เป็นการดำเนินงานตามปกติธุรกิจที่มีราคาและผลตอบแทนที่เป็นทางการค้าปกติ
		- จ่ายค่าบริการอื่นๆ	274.11	- กลุ่มทรูได้เข้าทำสัญญาบริการกับกลุ่มบริษัท CPG เป็นการดำเนินงานตามปกติธุรกิจที่มีราคาและผลตอบแทนที่เป็นทางการค้าปกติ
		- ซื้อโทรศัพท์มือถือและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง	189.79	- กลุ่มทรูได้เข้าทำสัญญาซื้อโทรศัพท์มือถือและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มบริษัท CPG เป็นการดำเนินงานตามปกติธุรกิจที่มีราคาและผลตอบแทนที่เป็นทางการค้าปกติ
		- โปรแกรมการสร้างและรักษาความสัมพันธ์กับลูกค้า	52.41	- กลุ่มทรูได้เข้าทำสัญญาโปรแกรมการสร้างและรักษาความสัมพันธ์กับลูกค้ากับกลุ่มบริษัท CPG เป็นการดำเนินงานตามปกติธุรกิจที่มีราคาและผลตอบแทนที่เป็นทางการค้าปกติ
		- ค่า Bulk SMS	21.92	- กลุ่มทรูได้เข้าทำสัญญา Bulk SMS กับกลุ่มบริษัท CPG เป็นการดำเนินงานตามปกติธุรกิจที่มีราคาและผลตอบแทนที่เป็นทางการค้าปกติ
		- ลูกหนี้การค้า	18,363.05	
		- เจ้าหนี้การค้า	8,030.22	

ชื่อบริษัท	ลักษณะความสัมพันธ์	ลักษณะรายการ	สำหรับงวด วันที่ 31 ธันวาคม 2566 (ล้านบาท)	ความสมเหตุสมผล และความจำเป็นของรายการระหว่างกัน
2. บริษัท เทเลนอร์ (Telenor ASA) และบริษัทย่อย (กลุ่มเทเลนอร์)	กลุ่มเทเลนอร์ เป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ของบริษัทฯ กลุ่มเทเลนอร์ถือหุ้นรวมเท่ากับสัดส่วนร้อยละ 20.95 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายแล้วทั้งหมดของบริษัทฯ (อ้างอิงตามรายชื่อผู้ถือหุ้น ณ วันที่ 27 มีนาคม 2566)	- รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์ในต่างประเทศ	19.40	<p>- ในการดำเนินงาน กลุ่มเทเลนอร์จะส่งผู้มีประสบการณ์และความสามารถตามที่ถูกร้องขอเพื่อร่วมบริหารงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ถือหุ้น โดยเรียกเก็บค่าที่ปรึกษาเป็นครั้งคราว ทั้งนี้ธุรกรรมรายการดังกล่าวฝ่ายตรวจสอบภายในของกลุ่มทรูได้ส่งรายงานความเห็นให้กับคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบได้สอบถามและรับฟังคำชี้แจงจากผู้บริหารถึงความจำเป็น พิจารณาความสมเหตุสมผล และอนุมัติการเข้าทำรายการดังกล่าวนี้</p> <p>- รายได้จากบริการโทรศัพท์ที่เคลื่อนที่มาจากการใช้งานโทรศัพท์ของบริษัทเทเลนอร์เอเชีย (อาร์โอเอช) จำกัด ซึ่งมีสำนักงานตั้งอยู่ในประเทศไทย</p> <p>- รายได้จากบริการข้ามแดนอัตโนมัติมาจากการใช้บริการของลูกค้าของกลุ่มเทเลนอร์ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยและใช้บริการผ่านเครือข่ายของกลุ่มทรูโดยมีค่าบริการในอัตราตามที่ได้ตกลงไว้ในสัญญา</p> <p>- รายได้และต้นทุนค่าเชื่อมโยงโครงข่ายระบบโทรคมนาคมรวมถึงค่าสัญญาณโทรศัพท์ทางไกลและค่าบริการเชื่อมโยงโครงข่ายอินเทอร์เน็ตระหว่างประเทศ เป็นการให้บริการเชื่อมต่อโครงข่ายระหว่างกลุ่มทรู กับบริษัท เทเลนอร์โกลบอลเซอร์วิส เอเอส</p> <p>- กลุ่มทรูได้ซื้อโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปพร้อมทั้งการซ่อมแซมและบำรุงรักษาระบบรายปีเพื่อช่วยในการปฏิบัติงาน</p>
		- รายได้ค่าเชื่อมโยงโครงข่าย	63.98	
		- ค่าธรรมเนียมการจัดการ	263.95	
		- ค่าโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปและค่าซ่อมแซมรักษาระบบ	74.04	
		- ต้นทุนค่าบริการจากการให้บริการโทรศัพท์ในต่างประเทศ	4.55	
		- ต้นทุนค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรศัพท์ในต่างประเทศ	226.97	
		- ค่าสัญญาณโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศ	6.90	
		- ลูกหนี้การค้า	27.77	
		- เจ้าหนี้การค้า	403.57	

ชื่อบริษัท	ลักษณะความสัมพันธ์	ลักษณะรายการ	สำหรับงวด วันที่ 31 ธันวาคม 2566 (ล้านบาท)	ความสมเหตุสมผล และความจำเป็นของรายการระหว่างกัน
3. กลุ่มบริษัท China Mobile (CMG)	ณ วันที่ 1 มีนาคม 2566 กลุ่มบริษัท CMG ถือหุ้นรวมเท่ากับ สัดส่วนร้อยละ 10.43 ของ จำนวนหุ้นที่จำหน่ายแล้ว ทั้งหมดของบริษัทฯ ทั้งนี้ ณ วันที่ 27 มีนาคม 2566 กลุ่มบริษัท CMG ถือหุ้นรวมเท่ากับสัดส่วนร้อยละ 7.81 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายแล้ว ทั้งหมดของบริษัทฯ	- ขายโทรศัพท์มือถือและ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง	1.87	- กลุ่มทรูได้เข้าทำสัญญาขาย โทรศัพท์มือถือและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มบริษัท China Mobile เป็นการดำเนินงานตามปกติธุรกิจที่มีราคาและผลตอบแทนที่เป็นทางการค้าปกติตามราคาของบริษัทฯ ให้บริการลูกค้าทั่วไป
		- ให้บริการสื่อสารข้อมูล ความเร็วสูง	10.61	- กลุ่มทรูได้เข้าทำสัญญาบริการสื่อสารข้อมูลความเร็วสูงกับกลุ่มบริษัท China Mobile เป็นการดำเนินงานตามปกติธุรกิจที่มีราคาและผลตอบแทนที่เป็นทางการค้าปกติตามราคาของบริษัทฯ ให้บริการลูกค้าทั่วไป
		- ให้บริการโทรศัพท์มือถือ	29.20	- กลุ่มทรูได้เข้าทำสัญญาบริการ โทรศัพท์มือถือกับกลุ่มบริษัท China Mobile เป็นการดำเนินงานตามปกติธุรกิจที่มีราคาและผลตอบแทนที่เป็นทางการค้าปกติตามราคาของบริษัทฯ ให้บริการลูกค้าทั่วไป
		- จ่าย Roaming	12.78	- กลุ่มทรูได้เข้าทำสัญญา Roaming กับกลุ่มบริษัท China Mobile เป็นการดำเนินงานตามปกติธุรกิจที่มีราคาและผลตอบแทนที่เป็นทางการค้าปกติ

ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบต่อการเข้าทำรายการที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานรายงานของฝ่ายจัดการเกี่ยวกับรายการที่เกี่ยวข้อง หรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์กับบริษัทฯ คณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นว่ารายการเหล่านั้นมีเงื่อนไขทางธุรกิจการค้าทั่วไป มีความสมเหตุสมผลเพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัทฯ เป็นไปตามกฎระเบียบของคณะกรรมการกำกับตลาดทุนและข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

มาตรการและขั้นตอนในการอนุมัติการทำรายการระหว่างกัน

บริษัทฯ รวมถึงบริษัทย่อย มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามมาตรา 89/12 ของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 และที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม เกี่ยวกับการเข้าทำรายการระหว่างบริษัทฯ หรือบริษัทย่อย และ บุคคลที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทฯ (“รายการระหว่างกัน”)

เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายดังกล่าว ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 1/2566 ซึ่งประชุมเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2566 มีมติอนุมัติ “ระเบียบในการเข้าทำรายการระหว่างกัน” รวมทั้งได้อนุมัติในหลักการของการทำรายการระหว่างกันประเภทรายการธุรกิจปกติและรายการสนับสนุนธุรกิจปกติที่มีเงื่อนไขการค้ำทั่วไป มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

- (ก) การขาย การซื้อ การเช่า/ให้เช่า และการเช่าซื้ออุปกรณ์โทรคมนาคมและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง (ได้แก่ สายเคเบิล เครื่องกำเนิดไฟฟ้า อุปกรณ์จับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (electronic data capture) โมเด็ม ระบบวงจร-สวิตช์ เราเตอร์ ฯลฯ)
- (ข) การขาย การซื้อ การเช่า/ให้เช่า อุปกรณ์โทรคมนาคมและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง (ได้แก่ ชุดโทรศัพท์พร้อมซิมการ์ด (Phone Kits) ซิมการ์ด ชุดเลขหมายระบบรายเดือน (SIM Card Packages) และชุดเลขหมายระบบเติมเงิน (Starter Kits) ผลิตภัณฑ์เติมเงินด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ บัตรเติมเงิน อุปกรณ์เสริม โมเด็ม ระบบวงจร-สวิตช์ เราเตอร์ ฯลฯ)
- (ค) การขาย การซื้อ การเช่า/ให้เช่า เวลาสำหรับออกอากาศ
- (ง) การจัดหาและการรับบริการต่อไปนี้และบริการที่คล้ายคลึงกัน
 - (1) บริการโทรคมนาคม
 - (2) บริการบำรุงรักษาอุปกรณ์โทรคมนาคมและอุปกรณ์ออกอากาศ
 - (3) บริการการเข้าถึงของผู้ให้บริการพัฒนาหรือจัดหาข้อมูลที่เป็นเนื้อหา
 - (4) จุดเชื่อมต่อโครงข่ายและบริการโทรคมนาคมระหว่างประเทศ
 - (5) บริการโรมมิ่งระหว่างประเทศและบริการเชื่อมต่อ
 - (6) บริการทางธุรกิจและบริการการจัดการ (รวมถึงการได้รับสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา)
 - (7) การจัดจำหน่ายหรือการให้บริการอื่น ๆ (เช่น การจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์เติมเงินด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น)
 - (8) บริการและการพัฒนาโซลูชัน หุ่นยนต์ ระบบอัตโนมัติ ปัญญาประดิษฐ์ ซอฟต์แวร์ แอปพลิเคชัน เว็บไซต์ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ฯลฯ
 - (9) บริการเป็นที่ปรึกษา ให้คำปรึกษา ฝึกอบรม การวิจัยและพัฒนา
 - (10) บริการโฆษณา การผลิต และการเผยแพร่

- (11) บริการสถานที่ตั้งศูนย์จัดเก็บข้อมูล (co-location) ศูนย์ข้อมูล (data center) คลาวด์ และบริการบริหารจัดการ
 - (12) บริการจัดหาบุคลากรจากภายนอกและผู้เชี่ยวชาญ
 - (13) ผลิตภัณฑ์และบริการจากพันธมิตรทางธุรกิจ
 - (14) บริการคอลเซ็นเตอร์
 - (15) บริการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขนส่งสินค้า
 - (16) การชำระเงินออนไลน์ การชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์บริการเป็นตัวกลางการชำระเงินทางออนไลน์ เป็นต้น
 - (17) บริการนัดหมายตัวแทน (เช่น ผู้จัดการจำหน่าย คู่ค้า ตัวแทนรับชำระเงิน ฯลฯ) และ
 - (18) บริการนำเข้าและพิธีการศุลกากร
- (จ) การได้มาและการให้สิทธิ (รวมถึงสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาใด ๆ) เกี่ยวข้องกับเนื้อหา รายการ กิจกรรม การแสดง ซีรีส์ ฯลฯ สำหรับการเผยแพร่และการส่งสัญญาณออกอากาศ และการถ่ายทอด ที่เกี่ยวข้องกับโซลูชัน ซอฟต์แวร์ แอปพลิเคชัน แพลตฟอร์ม เว็บไซต์ ฯลฯ
- (ฉ) การให้เช่าวงจร ทรัพย์สิน และสิทธิครอบครองของสินค้านี้และที่คล้ายกัน:
- (1) วงจรเช่าความเร็วสูง เคเบิล Wifi ฯลฯ
 - (2) อสังหาริมทรัพย์ (ได้แก่ ที่ดิน, พื้นที่สำนักงาน, พื้นที่ เฟอร์นิเจอร์ที่ติดกับพื้นที่ คลังสินค้า สถานีสถาน ที่ที่ติดตั้งเครื่องรับ-ส่งสัญญาณ เป็นต้น) และบริการบริหารจัดการอาคาร ไม่เกินคราวละสามปี และ
 - (3) อสังหาริมทรัพย์ (เช่น รถยนต์ เฟอร์นิเจอร์ ฯลฯ)
- (ช) การจัดหาและการได้มาซึ่งแคมเปญการตลาดและแคมเปญการตลาดร่วม (เช่น การขายและการซื้อคะแนน โปรแกรมแลกคะแนน การแบ่งรายได้ เป็นต้น)
- (ซ) การจัดหาและบำรุงรักษาบริการ โทรคมนาคมและอื่นๆ รวมถึง จุดเชื่อมต่อโครงข่ายและการแบ่งปันต้นทุนสำหรับบริการ โทรคมนาคมระหว่างประเทศ
- (ฌ) การจัดหาผลิตภัณฑ์ บริการ และ/หรือ สัญญาที่จำเป็น และ/หรือ เอื้อประโยชน์ในการสนับสนุนการดำเนินธุรกิจของบริษัทฯ หรือบริษัทย่อย (รวมถึงอื่นๆ เช่น การคุ้มครองประกันภัย ฯลฯ)
- (ญ) การจัดหาหรือการได้มาซึ่งอุปกรณ์ ผลิตภัณฑ์อื่นๆ และ/หรือ บริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาหรือการได้รับอุปกรณ์ ผลิตภัณฑ์ และ/หรือ บริการอื่นๆ ที่ระบุในข้อ (ก) ถึง (ฌ) ข้างต้น

(ฎ) การแก้ไขข้อตกลงใดๆ เมื่อมีการเพิ่มขอบเขตงานใหม่ หรือเปลี่ยนแปลงค่าธรรมเนียม หรือขยายหรือต่ออายุสัญญา

จะต้องดำเนินการตามที่ระบุไว้ในเรื่องขั้นตอนการอนุมัติรายการระหว่างกัน

ทั้งนี้ บริษัทฯ ได้กำหนดขั้นตอนการอนุมัติรายการระหว่างกัน ตามกรอบที่ได้รับอนุมัติจาก คณะกรรมการบริษัท ดังนี้

(ก) ในกรณีที่มูลค่าของธุรกรรมไม่เกิน 50 ล้านบาท ธุรกรรมดังกล่าวจะต้องได้รับการตรวจสอบและอนุมัติโดยหัวหน้าคณะผู้บริหารด้านที่ดูแลรับผิดชอบ ตามที่กำหนดไว้ใน Authority Matrix

(ข) ในกรณีที่มูลค่าของธุรกรรมเกินกว่า 50 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 100 ล้านบาท ธุรกรรมดังกล่าวจะต้องได้รับการตรวจสอบและอนุมัติจากประธานคณะผู้บริหาร ตามที่กำหนดไว้ใน Authority Matrix

(ค) ในกรณีที่มูลค่าของธุรกรรมเกินกว่า 100 ล้านบาท ธุรกรรมดังกล่าวจะต้องผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการตรวจสอบและจะต้องได้รับอนุมัติจาก คณะกรรมการบริษัท

เงินสนับสนุน (Sponsorships) ที่จ่ายให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกัน ไม่ถือเป็นรายการธุรกิจปกติ หรือรายการสนับสนุนธุรกิจปกติ

นโยบายและแนวโน้มนำการทำรายการระหว่างกันในอนาคต

สำหรับแนวโน้มนำการทำรายการระหว่างกันในอนาคตนั้น อาจยังคงมีอยู่ในส่วนที่เป็นการดำเนินธุรกิจ ตามปกติระหว่างบริษัทฯ กับบริษัทย่อยของบริษัทฯ ซึ่งบริษัทฯ จะดำเนินการด้วยความโปร่งใสตามนโยบาย การกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทฯ ระเบียบในการเข้าทำรายการระหว่างกันของบริษัทฯ และปฏิบัติตาม ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด นอกจากนี้ หากเป็นรายการระหว่างกันประเภทที่ต้องได้รับการอนุมัติจาก คณะกรรมการบริษัท บริษัทฯ มีนโยบายที่จะต้องเสนอให้คณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทฯ พิจารณาก่อนที่จะเสนอให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณาอนุมัติ